

159

Institutum & ratio doctrinae, quae traditur hoc anno. 1550. in collegio

S. HIERONYMI, DILINGÆ ERECTO & REVERENDISSIMO

Domino. D. Ottone, Cardinale & Episcopo Augustano.

VONIAM HVIVS TANTAE GERMANIAE CALAMITATIS PRAECIPVA CAUSA existit inopia sanæ Doctrinae, ac Doctorum, & piorum populi pastorum raritas: ad occurrendum tam graui malo, uoluit Reuerendissimus Dominus, & ui officij sui, & desiderio salutis germaniæ impulsus, Dilingæ erigere clericorum studiosorum collegium: ubi aliquamdiu in studio saniorum literarum, & ueræ pietatis enutriti, possent post populum Dei aut famelicum pascere, aut malis cibis corruptum purgare, & bene alere. Quod ut cõmodius fieret, decreuit Reuerendissimus Dominus, usus consilio Doctorum, et piorum uirorum, non solum idoneos Doctores, & studiosos discipulos, quos alat, seligere, sed ipsarum etiam disciplinarum, quæ tradendæ essent, studia discernere, ne scilicet Grammatica cū Logicis, aut Philosophicis, aut etiam Theologicis inepte confunderentur: aut hæc contra cum illis, Id. n. non tm̄ nutrit ac fouet studiosorū incitiam, sed eos etiã sæpe in absurdos errores conijcit.

Hoc ergo consilio ductus, instituit Reuerendissimus tres magistros in Grammaticis: unū in Logicis, & Philosophicis: & duos in Theologicis.

Ex Grammaticis unus docet Tyrones declinare, cõiugare, Syntaxin, & reliqua, quæ ad præcepta Grammaticæ spectant: ac in necessarijs diligenter discipulos exercet, breuiter percurrrens minus utilia, & summa facilitate sine ullo tẽdio eos promouere, ac ad alios magistros cito mittere studens. Hic laborat mane quidem ab octaua ad decimam usq;: Vesperis uero a tertia ad quintam usq;. Porro hic idem magister duobus diebus in hebdomada paulo post prandium cantare docet studiosos per dimidium horæ.

Alter magister interpretatur ab octaua ad decimam usq; Ciceronis Epistolas, & Vergiliij Aeneida, uerborum uires docte explicans, & figuras, ac lumina orationis diligenter notans: ac semel in hebdomada sedulo requirit à discipulis rationem eorum, quæ audierunt.

Tertius magister interpretatur à prandio à tertia ad quintam usq; Rhetorica Ciceronis: atq; eius artis præcepta simpliciter, & aperte declarata, exemplis ex Cicerone desumptis illustrat, & ea quasi imprimat auditorum animis: Sequendum quæ post summa uigilantia, ac studio exercet discipulos nunc in epistolis, nunc in declamationibus, nunc in alijs uarijs compositionum generibus.

Hoc anno in Logicis, & Philosophicis non est habitus ullus magister: tū quia Theologiæ auditores iam ijs disciplinis instructi erāt: tum etiam quia alij studiosi non satis adhuc idonei ad ea studia iudicati sunt. Sed Christo duce habebitur statim initio anni sequentis, qui omnibus inutilibus & spinosis relectis, solum tradet utilia, & necessaria futuro Theologo.

In Theologicis duo sunt & doctrina & pietate insignes uiri: quorum unus mane à septima ad octauam usq; sacras literas interpretatur magna cum pietate & doctrina, ex sanctis patribus collecta, suos discipulos post à prandio à prima ad secundam usq; exercet utilibus & modestis collationibus eorū quæ mane audierunt. Hic porro Doctor suæ interpretationis initium sumpsit ab epistolis Pauli ad Timotheum, & Titum, ac à libris. S. Augustini de Doctrina Christiana: quæ in illis uideatur Paulus declarare nō solum quid Doctores Theologi docere, sed quid etiam potissimum discipuli in studio sacrae doctrinae attendere debeant: in his uero Augustinus optime præparet sacrarum literarum studiosos ad dignam earum tractationem. Mox autem post Quadragesimam pari cura & pietate explicaturus est Euangelicā historiā.

Alter uero Doctor Theologus uesperis à tertia ad quartam usq; simili studio ac uigilantia interpretatur secundum librum Magistri sententiarum, abstinens omnino ab inutilibus quæstionibus, quæ ædificationem Dei non præstant, ut inquit Paulus, atq; utilia & necessaria aperte & erudite explicans, ac ea testimonio sacrae scripturae, & sanctorum patrum autoritate confirmans. Hic etiam audit suos discipulos, cum modestia & candore animi conferentes quæ audierunt.

Præterea decimo quinto quoq; die publice præsentibus doctoribus Theologis habentur disputationes Theologicae, nō clamoribus contentiosis & inutilibus quæstionibus agitatae, sed ingenua, & pia moderatione tractatae: ubi ueritas Catholica, & sanæ doctrinae modeste inquiritur, & sic inuenta uehementius amatur, & animis auditorum altius infixam manet.

Postremo ad hanc de studiosorum studijs recte dirigendis commemoratam diligentiam accedit uigilantissima cura informandis eorum moribus ad pietatem, atq; ad eam uitam, cuius exemplo pastores boni, & ecclesiastici gregem sibi commissum pascere debent: tum quotidie attentam animorum reuerentia sacrum audiendo, breues quasdam ac selectas preces recitando, & deniq; in omnibus modeste & sobrie se gerendo: tum etiam statutis quibusdam diebus nunc pias & eruditas conciones, nūc catholicas, & sanctas Catechismi institutiones ex ore doctorū Theologorum animis excipiendo. Quæ sane morum institutio etiam si sola hic fuisset, maximum tamen inde consequuturum fructum, fauente nobis domino nostro Iesu Christo, facile speraremus.

